Hlinkova slovenská ľudová strana (HSĽS) :)

Pravicová strana národnej a katolíckej orientácie.

Politické prebudenie slovenských katolíkov nastalo roku 1894 v rámci Uhorskej ľudovej strany F. Zičiho. Ich verejnú aktivitu vyvolala potreba reagovať na potreby súčasnosti v duchu encykliky pápeža Leva XIII. *De rerum novarum* z roku 1891. S programom Uhorskej ľudovej strany[1] kandidovali do snemu v roku 1896, 1901 a 1905 aj viacerí slovenskí katolícki i evanjelickí činitelia. Nespokojnosť s nesplnením sľubov Uhorskej ľudovej strany viedla 14. decembra 1905 k založeniu samostatnej ľudovej strany, ktorá bola normálne súčasťou SNS. Konfesionálne nezhody viedli k založeniu samostatnej SĽS v Žiline dňa 29. júla 1913, jej predsedom sa stal Andrej Hlinka. V období Prvej svetovej vojny činnosť pozastavila. Roku 1918 sa jej činitelia aktívne podieľali na vzniku Slovenskej národnej rady (1918-1919) a prijatí *Deklarácie slovenského národa*. SĽS obnovila činnosť v Žiline 19. 12. 1918, 17. októbra 1925 sa premenovala na Hlinkovu slovenskú ľudovú stranu. Po vzniku ČSR vo vládnej politike dominoval čechoslovakizmus, liberalizmus a pod rúškom boja proti maďarónstvu a za pokrok aj protislovenské a protikatolícke tendencie. Podiel slovenských katolíkov na politickej moci bol minimálny. Voličskú základňu HSĽS tvorili najmä roľníci. Presadzovala autonómiu Slovenska zakotvenú v Pittsburskej dohode a zastávala pozície samobytnosti slovenského národa, mala celonárodný charakter. Od župných volieb roku 1923 bola najsilnejšou politickou stranou na Slovensku (28-34 percent). Keďže centralistické vládne kruhy odmietali jej požiadavky, pracovala v opozícii. Súčasťou vládnej koalície sa stala až 15. januaára 1927. Podporila prijatie krajinského zriadenia a modus vivendi. Po procese s Vojtechom Tukom 5. októbra 1929 prešla opäť do opozície, v ktorej zotrvala do 6. októbra 1938. Spolupracovala najmä so SNS[2]. Vznikom autonómneho Slovenska získala dominantné postavenie. V politickej rozdrobenosti viedla zbytočné trieštenie síl malého národa, preto presadila zlúčenie Slovenských strán do jednej, dňa 8. novembra 1938, a to na základe dobrovoľnosti i cestou politického nátlaku. Nová strana dostala názov HSĽS – Strana slovenskej národnej jednoty. Stal sa jedinou stranou Slovákov založenou na národnom princípe. Vedenie HSĽS bolo v rukách umiernenej skupiny na čele s Jozefom Tisom[3]. HSĽS tvorila protiváhu Hlinkovej garde, vplyvu nemeckej a maďarskej menšiny. Upevňovanie autority strany vyústilo dňa 22. 10. 1942 do prijatia vodcovského princípu. Na povstaleckom území činnosť HSĽS zakázala SNR 1. septembra 1944. O jej definitívnom zákaze rozhodli moskovské rokovania v marci 1945.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Jozef Kirschbaum hovorí na sneme HSĽS v Trenčíne v roku 1939

[1] Národnostné práva, sociálna otázka, cirkevné zákony...
[2] 16. októbra 1932.
[3] 1. októbra 1939.

Hlinkova garda, História Slovenska (Dejiny Slovenska) - 09.časť – Snaha o slovenskú autonómiu do roku 1938, História Slovenska (Dejiny Slovenska) - 10.časť – Slovenský štát (Prvá Slovenská republika) 1939-1945

Zdroje
Prevzaté a upravené z:
- **Dušan Škvarna, Július Bartl, Viliam Čičaj, Mária Kohútová, Róbert Letz, Vladimír Segeš, *Lexikón slovenských dejín*, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1997, ISBN 80-08-02478-X,**
- **https://sk.m.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:Jozef_Kirschbaum_speaks_at_the_1939_HS%C4%BDS_congress_in_Tren%C4%8D%C3%ADn.png.**

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania